



Anteckningar från gruppdiskussionerna under Årsmötet den 24-25 september 2014

Deltagarna delades upp i grupper bestående av 6-10 personer. I varje grupp fanns representanter från två forskningsprojekt samt ett antal medlemmar i referensgruppen. Varje grupp diskuterade ett antal i förväg bestämda frågor.

Diskussion Grupp 1

Multifunktionalitet – hur balanserar man olika intressen och försäkringspotential?

Ja, men inte likadant överallt. Leveransen av EST bör maximeras ur ett landskapsperspektiv, dvs maximera den totala nyttan.

Skalfråga – vem är användare av olika tjänster? Skalor för beslutsfattande

Om man vrider på perspektivet, t ex ser utifrån *brukarens*/lantbrukarens perspektiv uppstår andra frågor: vad har jag för intresse av detta? Hur får jag ett stöd från samhället, vilka nyttor har jag? Då blir skalan viktig! Det som är intressant på den enskilda orten är något helt annat än vad som är intressant för samhället ur ett landskapsperspektiv. Styrmedel för att göra det möjligt för lantbrukaren?

Det är olika karakteristika som är intressanta, de är inte ett självändamål utan frågan är hur man balanserar dem

Väldigt mycket är redan reglerat i olika regelverk. Vilka frihetsgrader har man som förvaltare, brukare?

Multifunktionalitet handlar om

- Skala
- Användare
- På vilka nivåer fattas besluten och
- Hur matchas dessa politiska och ekonomiska beslut på en skala där de faktiskt genomförs?

Klimatförändringar sätter gamla sanningar/värderingar på prov för omvärdering.

Hur ser vi till att värderingen av ekosystemtjänster blir långsiktig?

Värderingar görs ofta kortsiktigt, men EST-leveranserna handlar om långsiktiga värden. Åtgärder och insatser styr ofta väldigt kortsiktigt – Landsbygdsprogrammet t.ex. har ett 5 års perspektiv

Människan är en del av systemet. Vi agerar för att gynna vissa och begränsa andra tjänster. Därmed är **scenariomodeller** intressanta för att kunna laborera med framtiden
Tidsperspektiv på förvaltning som matchar biofysiska processer.
Viktigt att ta med tidsperspektivet i de naturliga processerna.



Kontinuitet i regler och styrmedel är mycket viktigt för brukare.

Adaptiv förvaltning kan komma att bli allt viktigare som ett sätt att kunna anpassa sig till en förändrad omvärld.

Diskussionen

Vem ska bestämma vad som är den "bra" totala leveransen? Det är i stor utsträckning en maktfråga.

Adaptiv förvaltning – maktstrukturen – vem har den största makten i dialogprocessen och hur undviker man att starka röster tar över?

Maktförhållanden finns i alla diskussioner om förvaltning av resurser. Rent praktiskt bjuda in till en dialog mellan olika nivåer. Det finns praktiska verktyg för att jämma ut maktförhållandena i en förhandlingsprocess och skapa en öppnare dialog. t ex companion modellering som byggs in i resiliensbedömningen.

Hur mycket ska vi låta forskningsprogrammen styras av att bonden (i det här fallet) verklighet är i hög grad regelstyrd? Våra resultat kan ju förhoppningsvis påverka framtida politiska beslut.

Diskussion Grupp 2

Vilka är behoven av monetär kontra kvantitativ respektive kvalitativ värdering av ekosystemtjänster?

Behov av kvantitativ kontra kvalitativ hantering av EST? Det beror på. Om man tittar för mycket på de monetära/kvantitativa aspekterna riskerar man att missa viktiga aspekter. Det är viktigt att inte hamnar i att behöva välja, det blir så lätt svart eller vitt – "antingen arbetar man med monetär validering eller inte". Det måste finnas en möjlighet att använda hela spannet.

Värdering – beror på definitionen och hur vi arbetar

Pedagogik? Ett sätt att informera

Co-producerande EST

Vilket kapital?

Vilka tjänster?

Vilka varor?

* Människans nytta

Vilka värderingsmetoder är allmänt accepterade (av myndigheter, allmänhet, näringsliv) och vilka har svårare att få genomslag?

Utryck för betalningsvilja som metod omdiskuterar men idag accepterad i myndighetsverige.

Det finns många olika synsätt på vad som är ok/inte ok, och det måste vi förhålla oss till.

Allmän slutsats



Det finns mkt olika synsätt och kritik mot EST – men begreppet finns och används i miljömålen och då måste vi fylla det med någonting bra så att det blir användbart.

Att lösa politiska problem? "Lämna över till forskarna"

* Praktiska verktyg för att mäta, förstå, bidra till t ex livskvalité = förvaltningsunderlag

* Påverka diskursen om EST / diskursens syfte – vad tjänar den till?

Att få in etappmålet "synliggöra EST" i förvaltningen.

EST som del i hållbart brukande – förvalta naturkapitalet

Diskussion

Beslutsunderlag – Ofta har vi väldigt *många* miljöeffekter snarare än en, och sociala effekter utöver det → en mängd olika effekter som ska alltså vägas mot varandra. Hur hanterar EST perspektivet alla dessa miljöeffekter (med eller mot varandra) tillsammans med andra effekter? Behövs ngt utöver de kvalitativa eller fysisk kvantitativa eller monetär kvantitativa värderingsmetoder som finns? T.ex. MKB1 är ett utmärkt instrument men tar bara upp en del, kostnads-nyttoanalys... Beslutsunderlag är en *stor* fråga, och en *annan* fråga än värdering.

Respons: vi kan använda ett multikriterieperspektiv. Det finns metoder för att arbeta med olika kriterier och poängsättning, för att kunna arbeta med både kvantitativ och kvalitativ data samtidigt.

Vad vill vi ha ut av samarbete med referensgrupp och varandra? (samma för alla grupper)

Det myndigheterna/ref gruppen hoppas på att få konkreta exempel på hur man kan jobba med EST. Forskningsprojekten vill ha respons på det vi gör ifall det är användbart. Har många konkreta frågor.

Diskussion Grupp 3

Den kommunala översiktsplanen ses av många som ett centralt verktyg för att föra in ekosystemtjänst-perspektivet i kommunernas planering och underlag för beslut. Vad finns det för förutsättningar för detta och på vilket sätt kan det ske? Vilka olika aspekter av översiktsplanen som dokument och process finns det som behöver analyseras och tydliggöras?

EST ansats som planeringsverktyg bör utvecklas i praktiskt arbete med ÖP
Skilja på bevarandevärde och EST (obs: överlappning)

Diskussion Grupp 4

Miljöövervakningsvariabler: Vad krävs för att få fram dessa i den form och på det sätt som behövs?

Inom NILS projektet finns möjligheter så vi (med viss handpåläggning) kombinera variabler på ett sätt som vi inte tänkte på i början. Det kräver att projekten samverkar.



Det finns begränsningar som inte togs hänsyn till när man byggde Rikstaxen eller NILS, vi täcker inte in det här fullt ut. Kombinera n o r data med annan data som finns tillgänglig i samhället.

Miljöövervakningsdata: Hur kan kulturella ekosystemtjänster mätas?

En annan typ av data som vi kunde

Vad vill vi ha ut av samarbete med referensgrupp och varandra? (samma för alla grupper)

EST-begreppet fanns inte med i uppstarten av NILS

Ta bort små vattendrag från strandskyddet

Finns många variabler att använda – vissa variabler träffar flera ESS

NILS ger ungefär samma bild som rikstaxen

Miljöövervakningsvariabler

För lite data för uppskattning av de kulturella EST.